

SAKSBEHANDLER
Ingunn Holm

VÅR REF.
14/00459-6

ARK. Forvaltningsarkivet
865.2

DERES REF.
AU-JS-00020

INNVALGSTELEFON

+47 98202805

DERES DATO

VÅR DATO
04.04.2014

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Se mottakerliste

Statoil ASA - PL 265, PL 501, PL 502 - Utbygging og drift av Johan Sverdrup feltet i Nordsjøen - Feltutbygging - Høring av forslag til program for konsekvensutredning - Riksantikvarens merknader

Riksantikvaren viser til brev fra Statoil ASA, datert 20.2.2014 om ovenfor nevnte sak.

Veiledning til PUD og PAD utgitt av OED 25.2.2010 er et supplement til petroleumsloven med forskrifter. Riksantikvaren viser til veiledning til konsekvensutredningsdelen av PUD/PAD hvor det heter at *"formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger er å klargjøre virkningene av en utbygging eller anlegg på miljø, inkludert kulturminner og kulturmiljø, naturressurser og samfunn."*

I forslaget til program for konsekvensutredning for Johan Sverdrup refereres det kort til dagens kunnskapsstatus, der det ikke er kjent kulturminner i planområdet. Det sies også litt om hvilke type kulturminner det kan være potensiale for.

Planprogrammet slår fast at beskrivelsen vil basere seg på eksisterende informasjon i forvaltningsplan og regionale konsekvensutredninger for Nordsjøen. Planprogrammet er svært knapt, og sier ingen ting om hvordan man planlegger å håndtere eventuelle funn av kulturminner eller samarbeide med kulturminneforvaltningen. Planprogrammet bør suppleres på dette punktet.

Kulturminner innenfor territorialfarvannet har en sterk beskyttelse i kulturminneloven. Når det gjelder tilstøtende sone har man i kulturminneforvaltningen lagt samme rettspraksis til grunn som innenfor territorialfarvannet. Dette er begrunnet i LOV av 27. mars 2003 nr. 57: *Lov om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone*, § 4 tredje ledd. Man har videre hentet støtte for dette synet i Havrettskonvensjonens (UNCLOS) artikkel 303(2). Utenfor 24 nautiske mil utgjør folkeretten et generelt grunnlag for å hevde at kulturminner har et visst vern. For petroleumssektoren er bestemmelsene i petroleumsloven, med forskrifter og vilkår for utvinningstillatelser, de viktigste reguleringene av forholdet til kulturminner utenfor territorialfarvannet.

Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet presiserte i 2006 følgende i vilkåret i miljøkravene til nye utvinningstillatelser: *I forkant av fysiske inngrep i havbunnen pålegges rettighetshavere, i samråd med Riksantikvaren, å avklare forholdet til kjente kulturminner og foreta nødvendig kartlegging av kulturminner i leteområdet der dette ikke tidligere er gjennomført. Om det registreres kulturminner i planleggingsfasen eller senere, må avbøtende tiltak, eventuelt utgravning eller dokumentasjon og flytting av kulturminnet, gjennomføres i samarbeid med kulturminneforvaltningen.*

Vannedybden i området er 110-120 m. Disse områdene har vært tørt land mot slutten av siste istid, med et visst potensial for funn av spor etter menneskelig aktivitet fra denne tiden. Funn av slike spor vil være av stor vitenskapelig interesse nasjonalt og internasjonalt. Kartlegging av slikt potensial kan best gjøres gjennom analyser av bunnsedimenter for identifisering og analyse av paleomiljø.

Det er et visst potensial for funn av skipsvrak innenfor planområdet, inkludert rørledningstraseer. Her er det i første rekke tale om forlis i åpent hav. Det er ikke mulig å gå inn på om enkelte deler av planområdet eller rørledningstraseen har større potensial for skipsfunn fordi forlis på åpent hav er resultat av en eller flere utenforliggende faktorer som i stor grad ikke er påvirkbar. Det foreligger heller ikke systematisk registrering av havbunnen i planområdet, med den hensikt å lokalisere skipsfunn vernet etter kulturminneloven.

En tilfredsstillende kartlegging av eventuelle skipsfunn i forbindelse med leting og utvinning av olje og gass forutsetter gode rutiner for rapportering mellom kulturminneforvaltningen og oljeindustrien. Det er mest hensiktsmessig at tiltakshaver samkjører eventuelle surveys med kulturminneforvaltningen, slik at man unngår å måtte kjøre doble slike. Jo tidligere kulturminneforvaltningen kobles inn i dette arbeidet, jo tidligere vil konflikter med eventuelle kulturminner under vann oppdages og unngås. Kostnadmessig er dette også i aller høyeste grad den beste løsningen.

Før det gjøres tiltak på havbunnen, i form av infrastruktur, rørledninger og kabler, samt andre inngrep som for eksempel mudring, graving, spyling eller massedumping, skal forholdet til kulturminner klareres. Det er hensiktsmessig så tidlig som mulig å kontakte kulturminneforvaltningen for å klarlegge om tiltaket vil komme i kontakt med kulturminner under vann.

Videre gjør Riksantikvaren oppmerksom på at finner av skipsfunn m.m. plikter å melde disse til vedkommende myndighet jf. Kulturminnelovens § 14 tredje ledd.

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vennlig hilsen

Kristine Johansen (e.f.)
fung. seksjonssjef

Ingunn Holm
seniorrådgiver

Kopi til: Rogaland fylkeskommune, Postboks 130 - Sentrum, 4001 STAVANGER/
Museum Stavanger AS – Stavanger maritime museum, Muségt. 16, 4010 Stavanger/ Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo/ Norsk Maritimt Museum, Bygdøynesveien 37, 0286 OSLO

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Statoil ASA			4035 STAVANGER